

Evlat Edinme Davası ve Başvuru Süreci: Adım Adım Hukuki Rehber

Evlat Edinme Nedir ve Hukuki Dayanağı Nedir?

Evlat edinme, kanunda belirtilen şartların varlığı halinde, evlat edinen ile evlat edinilen arasında mahkeme kararıyla soybağı kurulmasını sağlayan bir aile hukuku kurumudur. Bu süreç, Türk Medeni Kanunu'nun (TMK) 305-320. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Temel amaç, biyolojik ailesinin yanında bakımı sağlanamayan çocuğun, sıcak bir aile ortamında yetişmesini ve üstün yararının korunmasını sağlamaktır.

Evlat Edinme Şartları Nelerdir?

Evlat edinme süreci, hem evlat edinen hem de evlat edinilen açısından sıkı şartlara bağlanmıştır. Bu şartlar genel olarak şu şekildedir:

1. Evlat Edinen Açısından Şartlar

- Yaş Şartı:** Evlat edinenin en az 30 yaşını doldurmuş olması gerekir. Eşler birlikte evlat ediniyorsa, her ikisinin de 30 yaşını doldurması veya en az beş yıldır evli olmaları şarttır.
- Yaş Farkı:** Evlat edinen ile evlat edinilen arasında en az 18 yaş fark bulunmalıdır.
- Tek Başına Evlat Edinme:** Evli olmayan kişiler tek başına evlat edinebilir. Evli kişilerin ise kural olarak tek başına evlat edinmesi mümkün değildir, eşlerin birlikte başvurması gerekir. Ancak eşlerden birinin diğerinin çocuğunu evlat edinmesi veya diğer eşin sürekli olarak ayırt etme gücünden yoksun olması gibi istisnai durumlarda tek başına başvuru yapılabilir.
- Eğitim ve Gelir Durumu:** Kanunda açıkça belirtilmese de uygulamada, evlat edinecek kişinin çocuğa iyi bir gelecek sunabilecek eğitim ve düzenli gelir seviyesine sahip olması beklenir.

2. Evlat Edinilen (Küçük) Açısından Şartlar

- Bir Yıllık Bakım Süresi:** Evlat edinecek kişi veya eşlerin, küçüğü evlat edinme başvurusundan önce en az bir yıl süreyle bakmış ve eğitmiş olmaları gerekir.
- Küçüğün Rızası:** Ayırt etme gücüne sahip olan küçüğün evlat edinilmeye rıza göstermesi zorunludur.
- Anne ve Babanın Rızası:** Kural olarak küçüğün anne ve babasının rızası aranır. Ancak bazı durumlarda (örneğin, anne-babanın kim olduğu veya nerede olduğunun uzun süredir bilinmemesi, küçüğe karşı yükümlülüklerini ağır derecede ihmal etmesi gibi) mahkeme kararıyla bu rıza aranmayabilir.

Evlat Edinme Başvuru Süreci ve Davası

Evlat edinme süreci genellikle iki aşamadan oluşur: İdari başvuru ve adli (dava) süreç.

Adım 1: İdari Başvuru

Evlat edinmek isteyen kişi veya eşler, ikamet ettikleri ildeki Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne gerekli belgelerle birlikte başvuruda bulunur. Gerekli belgeler genellikle şunlardır:

- Nüfus cüzdanı fotokopisi

- Nüfus kayıt örneği
- İkametgah belgesi
- Adli sicil kaydı
- Malvarlığı, gelir ve sosyal güvenlik durumunu gösterir belgeler
- Sağlık raporu
- Öğrenim durumunu gösterir belge

Adım 2: Sosyal İnceleme

Başvurunun ardından sosyal hizmet uzmanları tarafından başvuru sahibi ve ailesi hakkında detaylı bir sosyal inceleme yapılır. Bu süreçte ev ortamı, aile ilişkileri ve evlat edinmeye uygunluk değerlendirilir.

Adım 3: Çocuğun Yerleştirilmesi ve İzleme

İnceleme sonucu olumlu bulunan ailelerin yanına, kendileri için uygun görülen bir çocuk en az bir yıllık geçici bakım ve izleme süreci için yerleştirilir. Bu bir yıllık sürede çocuğun aileye uyumu uzmanlarca takip edilir.

Adım 4: Evlat Edinme Davası Açılması

Bir yıllık izleme süreci sonunda hazırlanan olumlu raporla birlikte, Aile Mahkemesi'nde 'Evlat Edinmeye İzin Davası' açılır. Mahkeme, dosya üzerinden ve gerekirse tarafları dinleyerek tüm şartların oluşup oluşmadığını değerlendirir ve evlat edinmeye izin verilip verilmeyeceğine karar verir. Karar kesinleştğinde, evlat edinilen çocuk, evlat edinenin nüfusuna kaydedilir ve aralarında soybağı kurulmuş olur.

Evlat Edinmenin Hukuki Sonuçları

- Evlat edinilen çocuk, evlat edinenin soyadını alır ve onun mirasçısı olur.
- Evlatlığın, varsa kendi ailesiyle olan soybağı ve mirasçılık hakları sona erer.
- Eşler tarafından birlikte evlat edinilen çocuk, evlilik birliği içinde doğmuş bir çocuk gibi kabul edilir.
- Evlat edinme ile ilgili bilgiler, kayıtlar ve mahkeme kararı kesinlikle gizli tutulur.

Örnek Dilekçe Taslağı

... NÖBETÇİ AİLE MAHKEMESİ HAKİMLİĞİ'NE

DAVACI: Adı Soyadı (TC Kimlik No: ...)

ADRES: ...

VEKİLİ: Av. Adı Soyadı

ADRES: ...

DAVALI: ... Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü

ADRES: ...

KONU: Türk Medeni Kanunu uyarınca küçük ...'ın evlat edinilmesine izin verilmesi talebimizden ibarettir.

AÇIKLAMALAR

1. Müvekkilimiz [Adı Soyadı], [mesleği] olup, [eğitim durumu] mezunudur. Kendisi, evlat edinmek için kanunun aradığı tüm vasıflara haiz olup, düzenli bir gelire ve sağlam bir sosyal çevreye sahiptir. Bu hususlar sunacağımız delillerle de ispatlanacaktır.
2. Müvekkilimiz, evlat edinmek amacıyla ... tarihinde ... Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne başvuruda bulunmuştur. Yapılan sosyal incelemeler neticesinde müvekkilimiz evlat edinmeye uygun bulunmuştur.
3. Bu sürecin sonunda, korunma ihtiyacı içinde olan küçük [Çocuğun Adı Soyadı, Doğum Tarihi], ... tarihinden itibaren bir yıllık geçici bakım süreci için müvekkilimizin yanına yerleştirilmiştir. Bu bir yıllık süre zarfında müvekkilimiz, küçüğün her türlü bakımını, eğitimi ve sevgi ihtiyacını üstlenmiş, aralarında güçlü bir manevi bağ kurulmuştur.
4. Türk Medeni Kanunu'nun 305. ve devamı maddelerinde düzenlenen evlat edinme şartları (yaş, yaş farkı, bir yıllık bakım süresi vb.) somut olayda tamamen gerçekleşmiştir. Küçüğün evlat edinilmesinde her açıdan üstün yararı bulunmaktadır. Bu nedenlerle, müvekkilimizin küçük ...'ı evlat edinmesine izin verilmesi için işbu davanın açılması zorunluluğu doğmuştur.

HUKUKİ NEDENLER: TMK m. 305-320, HMK ve ilgili sair mevzuat.

HUKUKİ DELİLLER: Nüfus kayıt örneği, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü dosyası, sosyal inceleme raporları, gelir durumunu gösterir belgeler, tanık beyanları, bilirkişi incelemesi ve her türlü yasal delil.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda arz ve izah edilen nedenlerle, fazlaya ilişkin haklarımız saklı kalmak kaydıyla, davamızın kabulü ile küçük [Çocuğun Adı Soyadı]'nın müvekkilimiz [Davacı Adı Soyadı] tarafından evlat edinilmesine **İZİN VERİLMESİNİ** saygılarımızla vekaleten arz ve talep ederiz.

Davacı Vekili

Av. Adı Soyadı

(İmza)